

ЖАМИЯТНИНГ ЯНГИЛАНИШИДА МИЛЛИЙ ИФТИХОР ТУЙҒУСИ МАСАЛАЛАРИ

Ҳамраев Сирожиiddин

Ўзбекистон миллий
университети тадқиқотчиси,
тел: +998993110555

Ҳозирги даврга келиб мамлакатимизда жамият ҳаётини янгилашда жараёнда барча соҳаларда туб ислохотлар амалга оширилмоқда. Мамлакатда янгиланган фуқаролик жамияти ва ҳуқуқий давлат қуриш асосий стратегик пировард мақсад сифатида эълон қилинди. Кейинги йиллардаги ўзгаришлардан кўриниб турибдики, янги жамият қуриш ислохотлари тобора чуқурлашиб бормоқда, улар ривожланган давлат ва фуқаролик жамияти қурилишининг барча йўналишлари ва турли жиҳатларини қамраб олмоқда.

Ушбу масалалар ҳар томонлама ва чуқур таҳлил қилинган Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг 2017 йил 7 февралдаги “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг Ҳаракатлар Стратегияси тўғрисида”ги Фармони у билан тасдиқланган Ҳаракатлар стратегияси мамлакатимизнинг ижтимоий-иқтисодий, сиёсий-маънавий ҳаёти билан боғлиқ стратегик мақсад ва вазифаларни белгилаб, ислохотларнинг янги даврини бошлаб бергани билан ниҳоятда муҳим тарихий аҳамиятга эгадир.[1] Ушбу стратегиянинг мазмун-моҳияти ва асосий йўналишлари жамиятимиз ҳаётининг барча соҳалари қатори, фуқароларда юсак даражадаги миллий ифтихор туйғусини шакллантириш омилларига нисбатан эътибор янада кучайиб бораётганидан далолат беради.

Янги Ўзбекистонни барпо этиш жараёнида давлат бошқарув тизимидаги институтлар, тузилмалар фаолиятида фуқароларнинг фаол иштирокининг кенгайиб бориши муҳим аҳамият касб этади. Шунингдек, давлат ҳокимияти органлари томонидан бошқарувни эркинлаштириш ва номарказлаштириш жараёнлари янги қиёфадаги жамиятини қуришга имкон беришидан ташқари фуқароларда миллий ифтихор туйғусини мустаҳкамлаш учун ҳар томонлама шарт-шароитлар яратади, ҳар бир инсоннинг ўзлигини намоён этиши учун пухта замин ҳозирлайди.

Бундай шароитда бошқарувни адолат тамойиллари ва масъуллик ҳисси асосида ташкил этиши миллий ифтихор туйғусини шакллантиришнинг асосий шартларидан бири сифатида янада муҳим аҳамият касб этади. Ўз ўрнида, миллий ифтихор туйғусининг ошиб бориши фуқаролар зиммасига янада кўпроқ масъулият юкланганини англашга ёрдам беради.

Шунинг учун ҳам мустақиллик даврида аҳолининг барча қатламларида миллий ифтихор туйғусини ривожлантириш ва мустаҳкамлашга алоҳида эътибор қаратилди. Мазкур жараёнлар фуқаролик жамияти ва ҳуқуқий давлат қуришга доир ислохотларнинг негизига айланди. Шунингдек, фуқаролик жамияти қуришга доир ислохотлар ҳам ўз ўрнида миллий ифтихор туйғуси мазмунига ҳам сезиларли таъсир кўрсата бошлади, унинг моҳияти тизимига кўплаб умуминсоний қадриятлар кириб кела бошлади.

Мустақиллик даврида миллий ифтихор туйғусини янада ошириш масаласини энг долзарб вазифалардан бири даражасига кўтариб, уни ҳал этишга доир чора-тадбирларни амалга оширишга муҳим эътибор қаратиб келинаётгани асло бежиз эмас. Айни пайтда, бу даврда миллий ифтихор туйғусини шакллантиришга доир ҳуқуқий асослар ҳам ривожлантириб борилди. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва бошқа ҳуқуқий меъёрий ҳужжатларнинг ижросини амалга ошириб бориш асносида муайян институционал ўзгаришлар амалга оширилди. Қонунлар ва турли низомларда миллий ифтихор туйғусини самарали шакллантириш ва уни такомиллаштириш муаммоси ечимларини топиш бу сўрадаги ислохотларнинг доимий диққат марказида турди.

Мамлакатда аҳолининг миллий ифтихор туйғусини янада оширишга қаратилган чора-тадбирларни амалга оширишга эътибор қаратиб келинаётгани давлат органлари ва фуқаролик институтлари

тузилмаларининг самарали фаолият юритишини таъминлаш мақсадида бошқарувни эркинлаштиришга доир ислохотлар ўтказилишини тақозо этгани сир эмас. Бу жиҳатдан, ҳокимликлар, вазирликлар ва бошқа органлар ходимлари масъулиятини ошириш бу ислохотларнинг устувор йўналиши эканлигидан келиб чиқиб, унинг ташкилий, қонунчилик ва улар фаолиятини назорат қилиш механизмларини такомиллаштиришга алоҳида аҳмият қаратилмоқда.

Албатта, миллий ифтихор туйғусини янада ошириш масаласи демократик ислохотлар даврида тезда ўз ифодасини топадиган соҳа эмаслиги жаҳон тажрибасида ўз исботини топган. Баъзи олимлар бу борадаги фаолиятнинг ҳуқуқий асосларини яратиш ва такомиллаштириш йўли билан амалга оширилганида кутилган натижаларни бериши мумкинлигига доир таклифларни илгари сурмоқда. Маълумки, ҳозирги даврда миллий ифтихор туйғусини янада ошириш тизими ўзининг ижтимоий-сиёсий хусусиятлари ва жамият ҳаётидаги вазифаларининг моҳиятини англаш масаласига юзаки ёндашиш ўзининг самарасини бермаслиги у ёқда турсин, ҳаттоки, бу соҳани такомиллаштиришнинг янги шакллари ва усулларига ўтишнинг ҳам имкони бўлмай қолади. Шу сабабли ҳам ушбу масалага доир илмий тадқиқотларни ривожлантириш, уларга мувофиқ равишда тадқиқотчилар масъулиятини оширишнинг амалий чоралари ва механизмларини шакллантириш муҳим аҳамият касб этади.

Умуман олганда, маънавий-маърифий соҳада амалга оширилган бундай ишларнинг барчаси аслида, жамиятимиз аъзоларининг истиқлолга хос ва мос келадиган тафаккурга эга бўлиши, мустақил фикрлашга ўрганиши, ўзига ишончининг орта бориши билан боғлиқ муҳим масалага қаратилгани шубҳасиз. Бугунги кунда миллий ифтихор туйғусини янада ошириш тизими такомиллашуви жараёнини маънавий ҳаёт ўзгаришлари динамикасини таъминлаш йўналишидаги фаолият билан уйғунлаштириш бу борадаги ўзгаришларининг асосларини мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Хуллас, ҳозирги даврда миллий ифтихор туйғусини шакллантириш жараёнини фаол демократик янгиланишлар ва мамлакатни модернизация қилиш, нафақат ижтимоий, иқтисодий, сиёсий ўзгаришлар, балки маънавий-маърифий ва ижодий соҳаларга ҳам бевосита тааллуқли бўлаётгани яққол кўриниб турибди. Бундан ташқари, демократик янгиланишларнинг фаоллашуви маънавият, маърифат, бадий ижод соҳаларига давлат эътиборини кучайтирди, бу борадаги ўзгаришларга миллий ифтихор туйғусини шакллантиришга катта таъсир кўрсатадиган омиллар сифатида қарала бошланди. Шунга мос равишда оммавий ахборот воситаларининг, тури ва сони ортиб бормоқда, наشريётлар, газета ва журналлар кўпаймоқда.

Айни пайтда ушбу ўзгаришларга мос ижтимоий-сиёсий янгиланишларни ифодаладиган янги ва замонавий тузилмаларни такомиллаштириш, миллий ифтихор туйғусинининг ташкилий, иқтисодий ва ижтимоий асосларини мустаҳкамлашга эътибор қаратилмоқда. Жамият ҳаётининг кўплаб соҳаларидаги бундай серқирра жараёнда нафақат ижтимоий даражада, балки шахсий даражада ҳам маънавий баркамоллик ва миллий ифтихор туйғуси ўсиши учун муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Мирзиёев Ш.М. «Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш, юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови». - Тошкент: Ўзбекистон нашриёти, 2017
2. Мирзиёев Ш.М. «Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз». - Тошкент: Ўзбекистон нашриёти, 2017.
3. Мирзиёев Ш.М. Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. Асарлар. 1-жилд. - Тошкент: Ўзбекистон, НМИУ, 2017. 478 б.
4. Мирзиёев Ш.М. "Ўзбекистоннинг ривожланиш стратегияси, 2017-2021 йилларга мўлжалланган ҳаракатлар дастури. - Тошкент, Ўзбекистон нашриёти, 2017.
5. Президент Ш.М.Мирзиёевнинг Олий Мажлисга тақдим этган Мурожаатномаси. – Халқ сўзи, 2020 йил 28 январь